शाखा अधिकृत — तृतीय पत्र

Section Officer — Third Paper

विषय: समसामयिक विषयहरू

पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	समय	प्रश्न संख्या
100	40	3 घण्टा	10
10 प्रश्न × 10 अंक			

यो प्रश्नपत्र लोक सेवा आयोगको 2083 सालको परीक्षा ढाँचा (पूर्णाङ्क, समय, प्रश्न संख्या र खण्ड विभाजन) मा आधारित रहेर **Loksewa Pathsala** ले तयार पारेको मौलिक अभ्यास (मोडल) प्रश्नपत्र हो। यो आयोगको आधिकारिक प्रश्नपत्र होइन। This is an original practice paper prepared by Loksewa Pathsala on the 2083 exam pattern; it is not an official Lok Sewa Aayog question paper.

निर्देशन:

1. सबै प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्। प्रत्येक प्रश्नको अंकभार प्रश्नको दायाँतिर दिइएको छ।
2. उत्तर नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै भाषामा लेख्न सकिनेछ।
3. प्रश्नको अंकभार अनुसार उत्तरको लम्बाइ मिलाउनुहोस्; बुँदागत र उदाहरणसहित लेख्नु राम्रो हुन्छ।

खण्ड क: सामाजिक — 30 अंक

1. सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा प्रस्ट पार्दै नेपालमा यसको अवस्था र चुनौतीहरू विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

2. शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक नीतिगत सुधारहरू सुझाव दिनुहोस्। **10**

3. युवा बेरोजगारी र वैदेशिक रोजगारीको प्रवृत्तिले नेपाली समाजमा पारेको प्रभाव विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

खण्ड ख: आर्थिक — 20 अंक

4. नेपालको अर्थतन्त्रमा व्यापार घाटा बढ्नुका कारण र यसको समाधानका उपायहरू विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

5. लगानीमैत्री वातावरण निर्माणका लागि सरकारले गर्नुपर्ने सुधारहरू उल्लेख गर्नुहोस्। **10**

खण्ड ग: विकास — 30 अंक

6. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू समयमै सम्पन्न नहुनुका कारण र समाधानका उपायहरू विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

7. दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने सन्दर्भमा नेपालको प्रगति र चुनौतीहरू विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

8. सहरीकरणका अवसर र चुनौतीहरू उल्लेख गर्दै व्यवस्थित सहर विकासका उपायहरू सुझाव दिनुहोस्। **10**

खण्ड घ: वातावरण — 20 अंक

9. जलवायु परिवर्तनबाट नेपालमा परेका असरहरू उल्लेख गर्दै अनुकूलन र न्यूनीकरणका उपायहरू विश्लेषण गर्नुहोस्। **10**

10. विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा तीन तहका सरकारको भूमिका व्याख्या गर्नुहोस्। **10**

— शुभकामना —

उत्तर लेख्दा समेट्नुपर्ने मुख्य बुँदाहरू (आत्ममूल्याङ्कनका लागि)

यी संकेतले राम्रो उत्तरमा के–के समेट्नुपर्छ भन्ने देखाउँछन्; पूर्ण उत्तर आफ्नै शब्दमा लेख्नुहोस्।

1. आरक्षण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व; जातीय, लैङ्गिक, क्षेत्रीय असमानता, कार्यान्वयनका समस्या।

2. शिक्षक व्यवस्थापन, पाठ्यक्रम, प्रविधि, स्थानीय तहको भूमिका, प्राविधिक शिक्षा।

3. रेमिट्यान्स, सीप पलायन, परिवार विखण्डन, ग्रामीण अर्थतन्त्र; स्वदेशमै रोजगारी सिर्जना।

4. आयात निर्भरता, कमजोर उत्पादन; निर्यात प्रवर्द्धन, आयात प्रतिस्थापन, ऊर्जा निर्यात।

5. नीतिगत स्थिरता, एकद्वार सेवा, पूर्वाधार, श्रम सम्बन्ध, लगानी सुरक्षा।

6. जग्गा प्राप्ति, खरिद, ठेकेदार क्षमता, स्रोत; परियोजना व्यवस्थापन, अनुगमन, जवाफदेहिता।

7. गरिबी, शिक्षा, स्वास्थ्यमा प्रगति; स्रोत अभाव, तथ्याङ्क, स्थानीयकरण।

8. आर्थिक केन्द्र, सेवा; अव्यवस्थित बसोबास, फोहोर, यातायात; भू–उपयोग योजना।

9. हिमनदी पग्लिनु, विपद्; स्थानीय अनुकूलन योजना, नवीकरणीय ऊर्जा, वन संरक्षण।

10. पूर्वतयारी, पूर्वसूचना प्रणाली, उद्धार, पुनर्निर्माण; समन्वय र स्रोत।

Loksewa Pathsala